

D • N
30/6 1958

Tysk atomdebatt

Den västtyska förbundsregeringens motiv för atomvapen är i huvudsak desamma som anförts i andra länder. Har man inte atomvapen — det är huvudtanken — innebär detta i nuvarande läge nära nog försvarslöshet; ett Västtyskland utan sådana vapen är lätt att erövra och riskerar därför ett angrepp eller ultimativa krav som inte kan motstås. "Vill ni", frågade försvarsminister Strauss sina motståndare i förbundsdagsdebatten i mars, "begära av Västerås stridskrafter att de mot utpressning från en makt med atomvapen av etiska och politiska skäl skall förklara sig blott göra motstånd med konventionella vapen? Vill ni begära av den tyske soldaten att han skall vara tusenfalt svagare utrustad än en angräpare?" Om man besitter de moderna vapnen, blir ett angrepp så riskabelt att man kan hoppas på fortsatt fred. Och endast om Västerås är starkt i förening med ett starkt Västtyskland är det möjligt, säges det, att ryssarna efter hand går med på uppgörelser om nedrustning och avspänning och måhända tillåter en tysk återförening genom att uppge Östtyskland.

Varför måste då den tyska armén i vardande ha atomvapen (vapenbärare) när redan dess på tysk mark stående allierade har sådana vapen? De avgörande skälen härför synes huvudsakligen vara två. Dels måste Västtyskland som medlem av Atlantpakten ha samma plikter och samma ansvar som sina allierade. Dels är det nödvändigt att de tyska trupper som skall skydda en allt större del av gränslinjen mot öster är utrustade med de vapen utan vilka det blir omöjligt att avvisa — och därmed förhindra — ett lokalt anfall. Utmed hela gränslinjen bör möjligheter finnas att handla snabbt och effektivt i händelse av aggression.

De partier, socialdemokraterna och liberalerna, som propagerar mot atomutrustning för tyskarna ställs uppenbarligen inför ett besvärligt dilemma, eftersom de godtar de allierade truppernas kvarstannande och deras innehav av atomvapen. Det kan knappast bestridas att de söker komma ut ur dilemma genom att samtidigt använda helt oförenliga propagandalinjer. Å ena sidan arbetar de med parollen "kamp mot atomdöden" och söker för sina syften utnyttja den skräck för ett atomkrig som alla människor känner. Å andra sidan

vänder de sig just mot den tyska arméns utrustning med atomvapen under hänvisning till eller antydningar om att de allierade i Västtyskland redan besitter de moderna vapnen. Enligt denna andra tankelinje är atomvapen i Västtyskland nödvändiga, men tyskarna kan slippa dem därför att de ätnjuter sina bundsförvanter, i första rummet amerikanernas, skydd. Detta går inte ihop, och den påtagliga motsägelsen understryks ständigt av regeringspartiets talesmän. Praktiskt blir det möjligt att använda båda de stridiga propagandalinjerna genom att man glider från den ena till den andra eller i ett sammanhang använder den ena och i ett annat sammanhang den andra.

I detta läge är det inte obegripligt att man från regeringshåll stundom anklagar sina motståndare för att använda samma taktik som kommunisterna och till och med i realiteten gå deras ärenden. Men det bör understrykas att de tyska liberalerna och socialdemokraterna är lika klara i sin antikommunism som regeringens anhängare och att detta centrala faktum ofta understryks även av representanter för regeringsidan.

Frågan är: vilka motiv driver oppositionen i Västtyskland — samma partier som sitter vid makten i Nordrhein—Westfalen — att motsätta sig atomutrustning för tyska trupper? Ett utrikespolitiskt motiv framhålls ständigt. Man tänker sig att upprustningen i någon mån minskar utsikten till en verklig uppgörelse mellan öst och väst och hyser förhoppningar om att en sådan uppgörelse skulle kunna medföra ett slags lösning eller neutralisering av Mellaneuropa och en tysk återförening. Medan regeringen, schematiskt uttryckt, anser att "styrkans politik" möjligen kan leda till avspänning, uppgörelse och återförening, förklarar oppositionen att allt detta möjligen kan vinnas om Västtyskland så att säga förskotterar avspänningen genom att under-

låta atomupprustning för sina egna trupper. I sin extremaste form framträder denna senare tankegång i tal om att oppositionen verkar för tysk återförening medan regeringen är likgiltig för den.

Är dessa föreställningar, dessa förhoppningar, tillräckliga förklaringar till oppositionens uppträdande? Enligt vår många gånger redovisade uppfattning är det ytterligt osannolikt att man vare sig på regeringens eller på oppositionens väg inom en överskådlig framtid når det gemensamma målet: tysk återförening. Och det verkar nära nog otroligt att den tyska arméns utrustande med eller avstående från atomvapen skulle spela någon som helst roll i den ena eller den andra riktningen. Även inom oppositionen tycks tron på en återförening — eller en allmän avspänning — som resultat av en framgång för oppositionslinjen vara bräcklig på gränsen till obefintlighet. Det talas om att "något måste man tro på", att "en utväg måste finnas", att "varje möjlighet måste provas".

Slutsatsen synes därför ofrånkomlig att "kampen mot atomdöden" väsentligen är en av inrikespolitiska och taktiska hänsyn betingad aktion. Socialdemokrater och liberaler — i opposition i förbundsrepubliken, allierade i regeringarna i Nordrhein—Westfalen och Hessen — har i denna paroll sitt enda gemensamma agitationsmedel. Vad särskilt socialdemokratin beträffar saknar detta oppositionens huvudparti sedan länge varje någorlunda klart inrikespolitiskt program. Därom är intet ont att säga — detsamma gäller snart sagt alla anständiga partier — men det är besvärligt för ett stort arbetarparti i opposition. Programlösheten blir särskilt markerad på grund av samarbetet i några av de största delstaterna med FDP, som omfattar grupper av utpräglad gammalliberal typ och ovillkorligt avvisar alla socialiseringsplaner. Det är därför förstället att den tyska socialdemokratin måste söka sina chanser i utrikes- och försvarspolitiska aktioner och att den efter sitt nederlag i kampen mot vämpikten 1957 nu griper efter atomfrågan som vapen mot regeringen.

Juni 13 kl. 6 k.
Jul. 4 m. 7 a
S: a 25